

Dù Trung Quốc cho rằng Biển Đông là vùng đất khu vực, thì thực tế rõ ràng rằng Biển Đông mang tầm quan trọng toàn cầu và đang thu hút sự chú ý của cộng đồng quốc tế. Chính sách của Trung Quốc đối với Biển Đông sẽ được liên hệ với thái độ của nước này trong quan hệ quốc tế trong tương lai. Vì vậy, cần phải có những cơ chế giải quyết thích hợp hơn là những hành động mang tính hung hăng, đối đầu.

Giải thích: Vùng đất toàn cầu hay khu vực?

Hai cách tiếp cận khác nhau đối với vùng đất Biển Đông vẫn đã phức tạp và khó khăn giải quyết nên rõ ràng hơn. Cách tiếp cận, được Trung Quốc thể hiện một cách kiên định và mạnh mẽ, là vùng đất này nên được nhìn nhận một vùng đất khu vực, không phải là vùng đất toàn cầu. Báo Kinh đã phân tích mạnh mẽ với bài phát biểu của bà Hillary Clinton trong đó nêu lợi ích của Mỹ ở Đông Nam Á tháng 7 năm 2010. [1] Trên website chính thức của mình, Ngoại trưởng Trung Quốc Dương Kiếm Trì liên tục cảnh cáo việc Mỹ dính líu sâu hơn vào vùng đất Biển Đông khi lập luận rằng điều này sẽ khiến cộng đồng khu vực căng thẳng. “Hậu quả là gì nếu vùng đất này bị biến thành một vùng quốc tế hoặc đa phương? Chẳng làm vùng đất trở thêm và khó đạt được giải pháp... Nhưng ta cần đạt được sự đồng thuận để giải quyết hòa bình các tranh chấp thông qua các cuộc tham vấn thiện chí vì lợi ích hòa bình và ổn định ở Biển Đông và mối quan hệ láng giềng tốt.” [2] Vùng đất Biển

Đông là một vấn đề khu vực, và nó chỉ phụ thuộc vào các nước khu vực để giải quyết. Với quá nhiều quốc gia yêu sách ở Biển Đông và vấn đề chung lớn quyên tài phán phúc tập cần được giải quyết, vấn đề đã được công khai và nhậy cảm; tại sao lại làm cho mọi việc trở nên bằng cách lôi kéo thêm các nước không có yêu sách chấp quyên ở khu vực vào tranh chấp?

Tổng phần với điểu này, nhà chiến lược đầu thế kỷ 20 Sir Halford Mackinder nhận định về nước đã đưa ra luận điểm mà sau này được coi là luận điểm cơ bản: “Tính thống nhất của đời sống là thực tế tự nhiên nên gìn giữ làm nền tảng cho giá trị cốt yếu của sức mạnh biển trong thế giới toàn cầu hiện đại.” [3] Vì lý do cơ bản đó, tranh chấp Biển Đông đã trở thành một vấn đề toàn cầu và công đồng quốc tế có lợi ích trong việc xử lý hòa bình các tranh chấp này, và hy vọng một ngày nào đó sẽ tìm ra một giải pháp. Bà Clinton nói, “Một cách đo sức mạnh công đồng các quốc gia, đó là cách thực công đồng này phân ứng với các mối đe dọa đối với các quốc gia thành viên, láng giềng, và khu vực.”

[4]

Quan điểm rằng tranh chấp Biển Đông là một vấn đề toàn cầu với những nguy cơ và hậu quả toàn cầu đã được Robert Gates phát triển xa hơn ở Hội thảo Shangri-La tháng 6/2011. Theo đó, những nguy cơ và hậu quả của tranh chấp được xem như mối hiểm họa cho Mỹ và các nước bên ngoài khu vực trong việc công đồng duy trì vai trò đảm bảo lợi ích lớn ở khu vực. Ông Gates thậm chí còn chuần bở đợt công đồng 100 đô cho lý do này, “nắm nắm tay này trở đi, như hàng của nước Mỹ ở khu vực [sở] mạnh mẽ hơn hoặc ít nhất là công đồng nguyên như hiện nay,”

[5]

Vì vậy, câu hỏi được đặt ra là, tại sao Mỹ và tại sao các quốc gia bên ngoài khu vực lại có lợi ích như vậy ở vấn đề Biển Đông và hậu quả của việc này là gì? Vài lý do có thể được đưa ra như sau:

An ninh – Là của chung và Không thể chia cắt

Trong thế kỷ toàn cầu hóa, an ninh quốc tế không thể chia nhỏ thành các khu vực dựa lý rời rạc. Lợi ích kinh tế của thế giới bên ngoài ở những điểu đang diễn ra trong và xung quanh Đông Nam Á rất lớn; đây là một thế trường quan trọng, một nguồn hàng hóa và dịch vụ, và một điểm đến du lịch chính của du khách. Kinh hoàng tiến thế châu Á những năm 90, như hàng của nó lên châu Âu, và thế trường kinh tế hiện nay đầu thế hiện rằng khi công đồng tài sản vật chất của kinh tế thế giới là không thể chia cắt. Vì những lý do này, phần còn lại của thế giới có lợi ích lớn trong việc duy trì ổn định và thịnh vượng cho khu vực, và vì những lý do như vậy, để công đồng nói hay được dùng, công đồng theo sau thế trường mới. Những cân nhắc chính trị và chiến lược công đồng chớ ra điểu này.

Những nhìn thấy bên ngoài về việc tăng sức nóng ở khu vực

Chúng nhìn thấy bên ngoài, đúng hoặc sai, về việc can thiệp vào các tàu thám dò hoạt động hay trên lợi ích của Việt Nam và Philippines trong các khu vực tranh chấp ở Biển Đông, chính sách của Trung Quốc đầu năm 2011 được xem như trên lợi về phong cách quyết đoán hay đầu năm 2010. Tháng 6/2011, một tàu chiến Trung Quốc được báo cáo đã nổ súng vào ba tàu đánh cá của Philippines gần Jackson Atoll. [6] Trong Thông điệp Liên Bang cuối tháng 7, Tổng thống Philippines Benigno Aquino đã nói: “Chúng tôi không muốn căng thẳng thêm với bất cứ quốc gia nào, nhưng chúng tôi phải để thấy giới biệt rằng chúng tôi thôi thúc sự sẵn sàng để bỏ đi cái thu nhập về chúng tôi.” Vì lý do này, con tàu Rajah Humabon hàng đầu của Hải quân Philippines đã được phái đến nơi mà một số người ở Manila gọi đây gọi là “Biển Tây Philippines.”

[7]

Người ta cũng chưa chắc liệu Mĩ có coi nhóm đảo Kalayaan (KIG) nằm trong Hiệp ước Tạm ngưng hòa bình An ninh Mĩ-Philippines được ký cách đây 4 năm trước khi yêu sách chủ quyền của Philippines về nhóm đảo này được bàn thảo, song ít nhất, Mĩ sẽ rất quan tâm đến những bước phát triển mới này.

Vào thời điểm sự việc cắt cáp Việt Nam ngày 26/05/2011 diễn ra, Phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Việt Nam Nguyễn Phụng Nga đã cảnh báo: “Hải quân Việt Nam sẽ làm mọi thủ tục cần thiết để bỏ đi về vùng chính hòa bình và để lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam.” [8] Sau đó, về cắt cáp diễn ra, tàu tuần tra Việt Nam đã quay lại khu vực, được hỗ trợ bởi 8 tàu khác. Nhìn điếm của việc này, tình hình căng thẳng đánh bắt cá của Trung Quốc ở các vùng nước tranh chấp và việc rút nhiều thuyền đánh cá Trung Quốc xâm nhập vào vùng được quyền kinh tế của Việt Nam đã làm tình hình xấu thêm. [9]

Những sự việc như vậy cũng dường như khu vực đang tinh thần dân tộc trong các tầng lớp dân cư, đặc biệt là khi các báo cáo của giới truyền thông khuyến khích tiếng nói của các công dân mạng theo kịp 21, đi đầu mà các chính quyền cũng thấy không thể xem nhẹ. Trên thực tế, những cuộc tấn công hacking sau đó có thể khiến bộ không khí càng trở nên căng thẳng hơn.

[10]

Theo sau việc tăng nhiệt độ này, các nhà quan sát đã chú ý đến mối liên kết và hợp tác giữa các quốc gia thành viên ASEAN, không chỉ là các cuộc họp của ASEAN

Việt Nam, nơi những nhận xét của bà Hillary Clinton dường như được coi như những được sòng hờ của các quốc gia khu vực. Cuộc gặp chính thức đầu tiên của tất cả những người đứng đầu hội quân các quốc gia ASEAN được tổ chức bên lề của hội nghị này, và những ta đã đứng ý thi thoảng lập những dây nóng để trao đổi thông tin và bàn tính các hành động với nhau. [11] Tháng này, Việt Nam và Indonesia đứng ý tổ chức các cuộc tuần tra chung ở phần phía nam Biển Đông.

[12]

Độc toàn bản bản dịch [tại đây](#)

*GS. **Geoffrey Till**, Trung tâm Corbett, King's College London, Chương trình an ninh hàng hải, RSIS, Singapore*

Bản gốc tiếng Anh “ [Testing the Temperature: The Global Significance of the South China Sea Dispute](#) ”

Bài tham luận tại Hội thảo Khoa học Quốc tế lần thứ ba: [“Biển Đông: Hợp tác vì An ninh và Phát triển trong Khu vực”](#)

do Học viện Ngoại giao và Hội Luật gia đồng tổ chức tại Hà Nội từ 4-5/11/2011.

[1] Tuy nhiên, điều đáng chú ý là rất nhiều điểm trong diễn văn của bà Clinton có thể đoán trước được trong một tuyên bố của Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 10/05/1995. Rất ít điểm trong bài diễn văn này thực sự gây bất ngờ.

[2] ‘China Warns US to Stay Out of Islands Dispute’ *New York Times*, 26 July 2010.

[3] Halford Mackinder, *Britain and the British Seas* (London: D. Appleton & Co Ltd., 1914) p 12.

[4] 'US takes on Maritime Spats' *Wall Street Journal* 24 July 2010

[5] 'Not Littorally Shangri-La' *The Economist* 9 June 2011.

[6] 'Behind recent gunboat diplomacy in the South China Sea' *IISS Strategic Comments*, August 2011.

[7] 'Navy Flagship to patrol PH waters only, says Palace, *Philippine Daily Inquirer* 21 June 2011.

[8] 'Vietnam demands China stop sovereignty violations' *Thanh Nien Daily*, 30 May 2011.

[9] 'Chinese fishing boats violate Vietnam waters: gov't mulls patrol boats' *Thanh Nien Daily*, 29 May 2011.

[10] 'Japan targeted by cyber attacks "from China" ' *The Telegraph*, 20 Sep 2011. Việc các cuộc tấn công vào các nhà thầu và khi của tập đoàn công nghệ mạng IHI và Mitsubishi trùng với ngày kỷ niệm của sự kiện Mãn Châu năm 1931, khiến cho các phòng tin truy cập thông điệp thêm dồn vào lãa rừng rừng các hacker Trung Quốc chính là người thực hiện chuyên này. Chính phủ Trung Quốc phải nhận việc dính líu này, chớ ra rừng chính nước này cũng là mục tiêu của rất nhiều vụ hacking.

[\[11\]](#) 'ASEAN Navy Chiefs to Set up hotline amid maritime territory dispute' *Bangkok Post*, August 2011. 5

[\[12\]](#) 'Indonesia/Vietnam Agree Joint maritime Patrols' *AFP* 15 Sept 2011.